

**RESA MED
RULLSTOLSBURNA BARN**
Svårigheter och anpassningsstrategier

Emma Landby (fd Nyman)
Doktorand i kulturgeografi

UMEÅ UNIVERSITET

MIN FORSKNING

Avhandling om vardagsresor och turistresor för familjer med rullstolsburna barn med CP

- Vilka begränsningar/hinder finns?
- Hur gör familjerna för att överkomma olika hinder och möjliggöra resandet?
- Finns det några skillnader mellan familjer med och utan rullstolsburna barn med CP?
 - Föräldraperspektiv
 - Hittills två intervjustudier och en enkätundersökning

STUDIER OM VARDAGSRESOR

- Intervjustudie: 18 föräldrar till rullstolsburna barn med CP
- Enkätundersökning:
 - Två utskick: huvudmålgrupp och referensgrupp
 - 115 svar på egna enkäten (74 i målgruppen) och 780 i generella urvalet (referensgrupp)

Frågor om det dagliga resandet

20. Hur ofta använder du bil för olika typer av resor när barnet är med?

	Aldrig	Sällan	Ibland	Ofta	Alltid	Inte aktuellt
Resor till och från förskola/skola	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Resor för dagligvaruinköp	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Resor till fritidsaktiviteter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Resor till släkt och vänner	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Resor för att skjutsa/hämta andra	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Resor för vård och omsorg	☐	☐	☐	☐	☐	☐

21. Hur ofta använder du lokal eller regional kollektivtrafik för olika typer av resor när barnet är med?

	Aldrig	Sällan	Ibland	Ofta	Alltid
Resor till och från förskola/skola	☐	☐	☐	☐	☐
Resor för dagligvaruinköp	☐	☐	☐	☐	☐
Resor till fritidsaktiviteter	☐	☐	☐	☐	☐
Resor till släkt och vänner	☐	☐	☐	☐	☐
Resor för att skjutsa/hämta andra	☐	☐	☐	☐	☐
Resor för vård och omsorg	☐	☐	☐	☐	☐

Att resa med barn

Syfte
Denna enkät handlar om att resa med barn och syftar till att undersöka om resmönster och resmöjligheter skiljer sig mellan familjer med och utan barn med någon form av funktionsnedsättning. Vi vänder oss till dig som har barn i åldern 2-18 år och är intresserade av att veta hur just du vänder oss till dig som har barn i åldern 2-18 år och är intresserade undersöker vissa möjligheter och begränsningar familjer med barn med funktionsnedsättning har. För att kunna identifiera dessa behov vi även veta hur resandet ser ut för familjer med barn utan funktionsnedsättning. Information om hur resandet ser ut för familjer med olika behov är exempelvis värdefull för trafik- och samhällsplanerarens utvecklingsarbete med tillgänglighetsanpassningar i trafiksystemet.

Ditt deltagande i undersökningen är naturligtvis frivilligt. Dina åsikter är dock mycket viktiga och kommer att hjälpa oss att förstå hur det är att resa med barn i allmänhet och i synnerhet barn med funktionsnedsättningar. Vi hoppas därför att du tar dig tid att besvara enkäten. Vi ber dig som fyllt enkäten att besvara den utifrån dina åsikter och erfarenheter. Vissa frågor i den här enkäten är mer specifika för föräldrar som har barn med funktionsnedsättning, men de flesta frågorna kan besvaras av samtliga.

Alla svar är viktiga
Du tillhör en av 2500 föräldrar som slumpmässigt dragits ur registret över Sveriges totalbefolkning. Din medverkan är frivillig men ditt svar är mycket viktigt och bidrar till att undersökningens resultat blir tillförlitligt. Ditt svar kan inte ersättas med någon annans.

Du kan svara via webb- eller pappersenkät. Om du väljer att besvara pappersenkäten skickar du in den i det portofolia svarkuvertet.

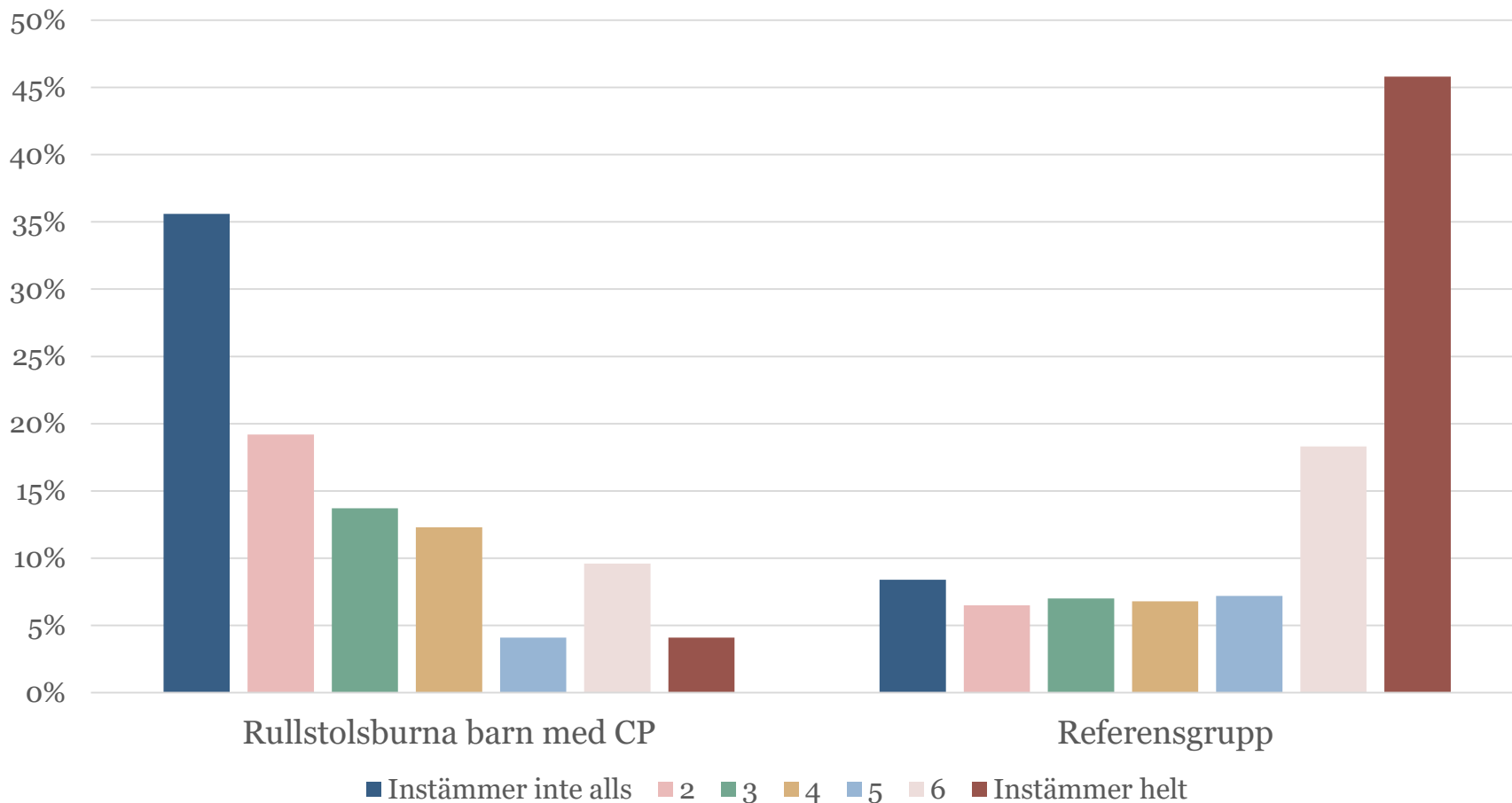
Gör så här om du vill svara på webben
Gå in på www.enkatfabriken.se/resa

UMEÅ UNIVERSITET

UMEÅ UNIVERSITET

UMEÅ UNIVERSITET

"JAG UPPLEVER INGA PROBLEM MED DET DAGLIGA RESANDET MED BARNET"

BEGRÄNSNINGAR

Problem med kollektivtrafiken:

Krängligt att resa kollektivt med många, stora hjälpmedel (t.ex. extra rullstol, ståskal och gåhjälpmedel)

”(När vi åker tåg) bokar vi två extra sittplatser, men det är alltid förknippat med viss stress bara för att... man kan inte boka plats för hjälpmedel, det är det.”

(Mamma till 7-årig pojke)

BEGRÄNSNINGAR

Problem med kollektivtrafiken:

Otillgängliga transportmedel och brist på rullstolsplatser
(konkurrerar med barnvagnar, osv.)

”Det är väldigt frustrerande för det tar så lång tid innan man kan komma på nånting. För oftast är dom ju fulla och ibland så kommer nån som inte är full, men då är det en gammal variant av buss eller spårvagn, så då kommer man inte på ändå. /.../

Man kan ju stå och vänta en halvtimme på att det ska komma en buss eller spårvagn som kan ta en dit, som man får plats på.”

(Mamma till 7-årig pojke)

BEGRÄNSNINGAR

Påstående	Instämmer inte		Instämmer
Det är svårt att resa kollektivt p.g.a. de hjälpmedel barnet behöver ha med	13%	28%	60%
Jag undviker att resa kollektivt med barnet eftersom vi inte vet om vi får plats	31%	27%	42%

- 60% tycker att kollektivt resande är svårt p.g.a. hjälpmedel
- 42% undviker kollektivtrafik p.g.a. eventuell platsbrist

ANPASSNINGSTRATEGI: ANVÄNDA BIL

Problem med kollektivtrafiken -> bil som enda tänkbara alternativ för många vardagsresor

Anpassningsstrategi: köpa ny, större (rullstolsanpassad) bil

- Skillnad stad och landsbygd:
skaffa bil vs byta bil

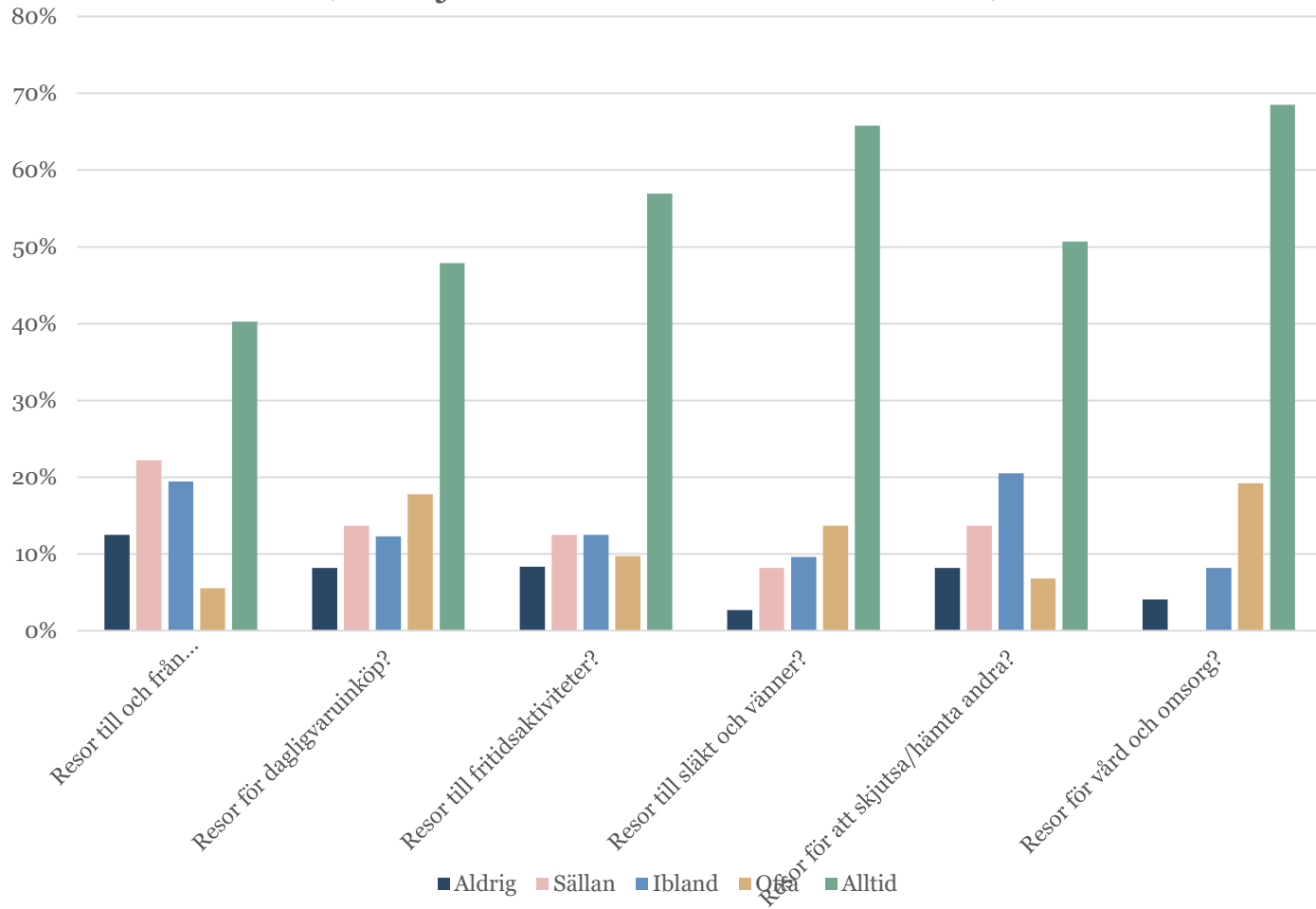
BILANVÄNDNING

”Hur ofta använder du bil för olika typer av resor när barnet är med?”

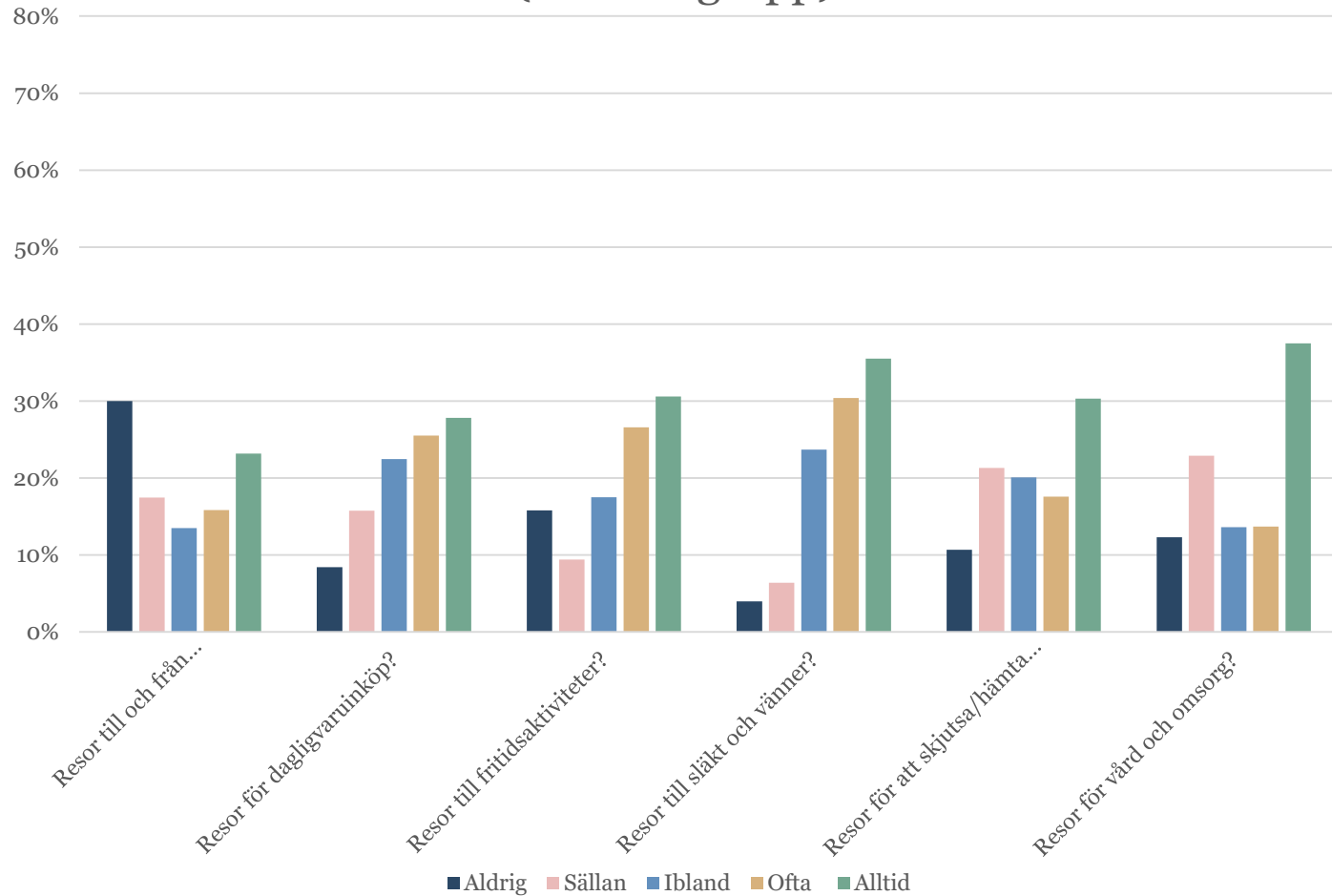
- Resor till och från förskola/skola?
- Resor för dagligvaruinköp?
- Resor till fritidsaktiviteter?
- Resor till släkt och vänner?
- Resor för att skjutsa/hämta andra?
- Resor för vård och omsorg?

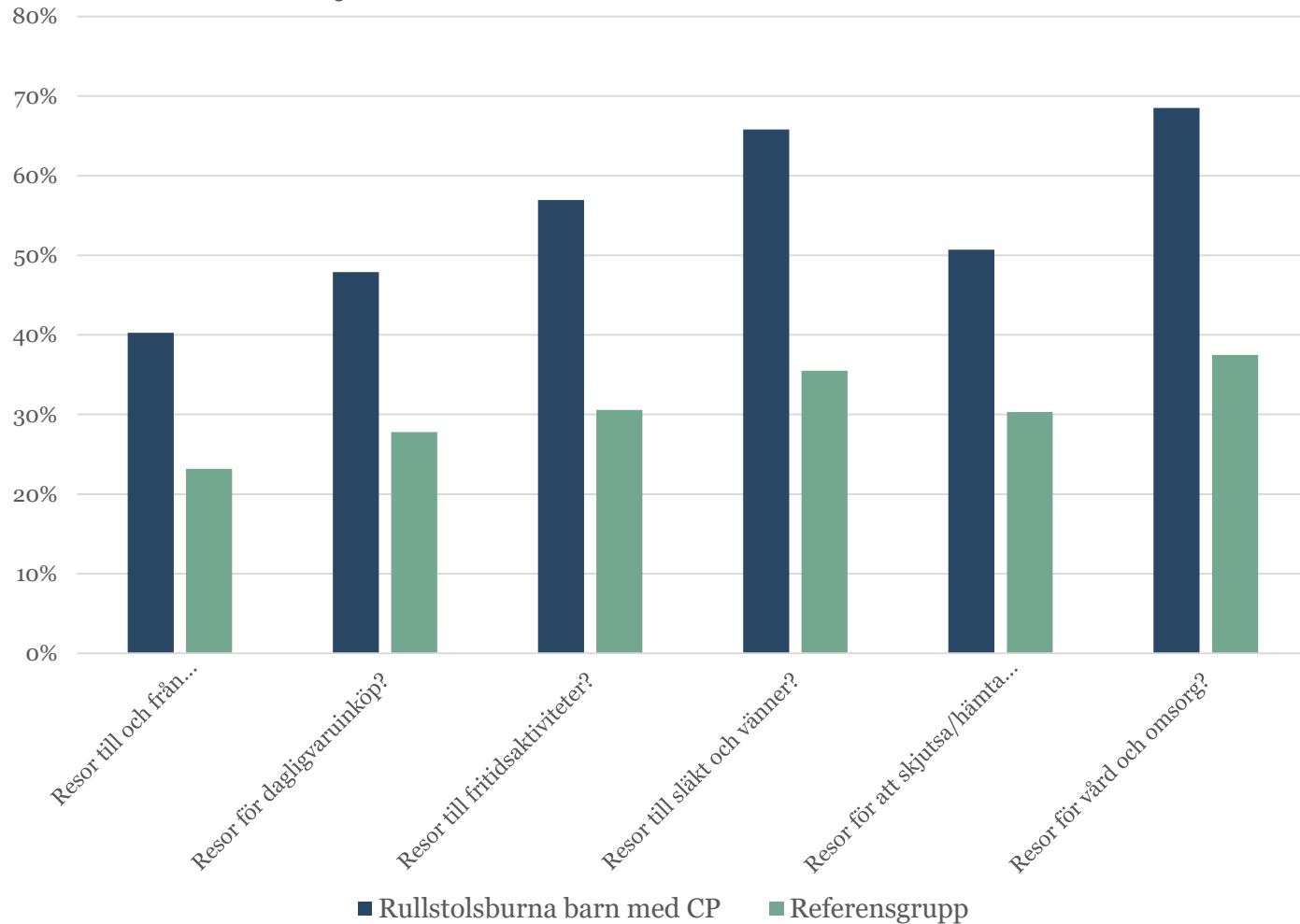
Bilansvändande vid olika resor (familjer med rullstolsburna barn)

Bilansvändande vid olika resor (referensgrupp)

Jämförelse (familjer som *alltid* tar bilen för dessa resor)

ANPASSNINGSTRATEGIER

Problem med bilanvändandet: många tunga lyft

Anpassningsstrategier:

- planera resorna noga (t.ex. köpcentrum, välja parkering med omsorg)
- lämna barnet hemma/göra bort ärenden när barnet inte är med

”Jag gör hellre undan sånt när jag är själv. För att det ska in och ut och kånkas ut och kånkas in igen. Så när jag har möjlighet så gör jag undan det själv, för att det är enklare så. Jag hade inte valt att göra så (om mitt barn inte haft en funktionsnedsättning), det vet jag.”

(Mamma till 6-årig pojke)

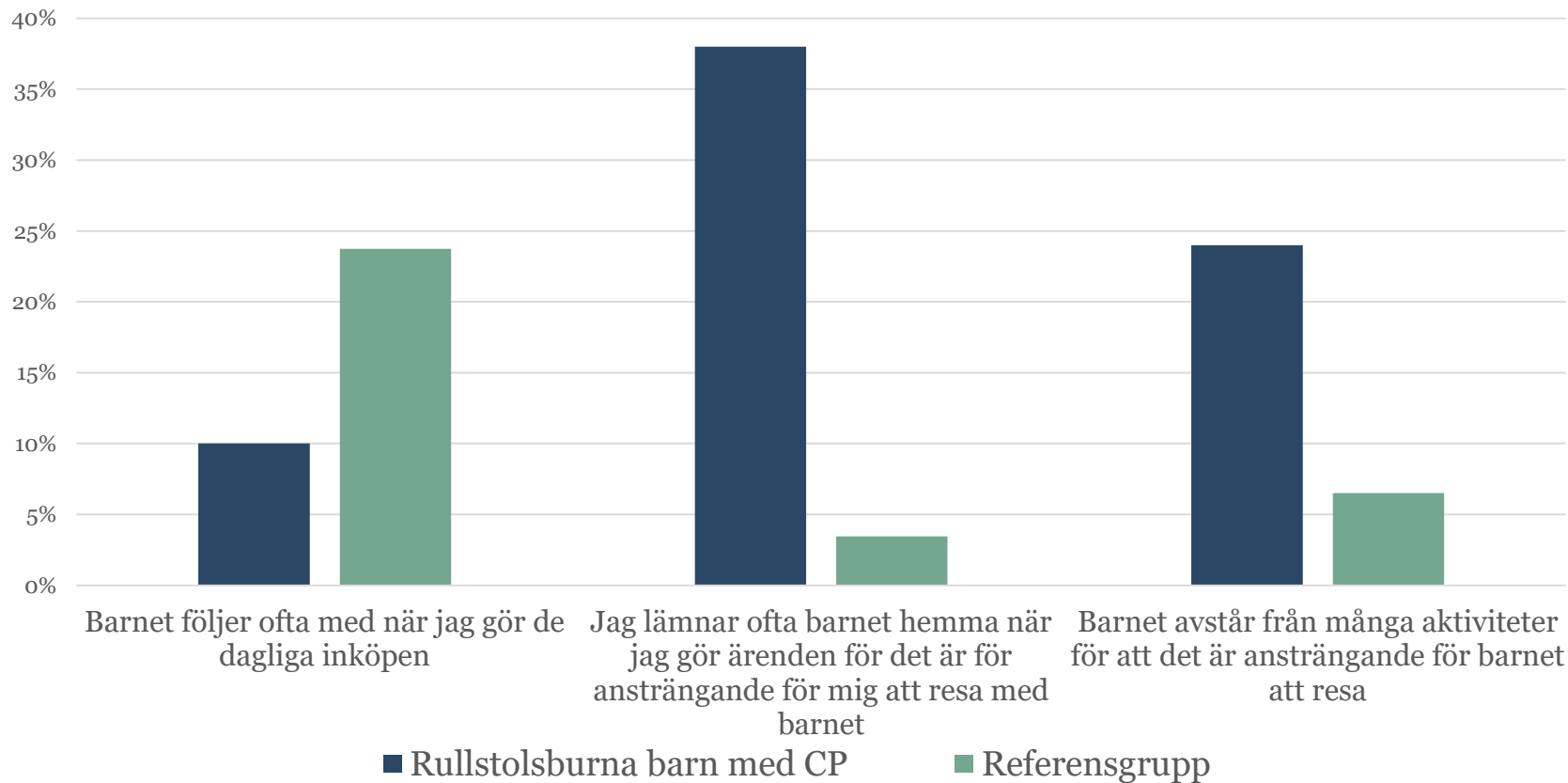
ANPASSNINGSTRATEGI: RESA UTAN BARNET

Påstående	Instämmer inte		Instämmer
Barnet följer ofta med när jag gör de dagliga inköpen	46%	44%	10%
Jag lämnar ofta barnet hemma när jag gör ärenden för det är för ansträngande för mig att resa med barnet	28%	35%	38%
Barnet avstår från många aktiviteter för att det är ansträngande för barnet att resa	48%	28%	24%

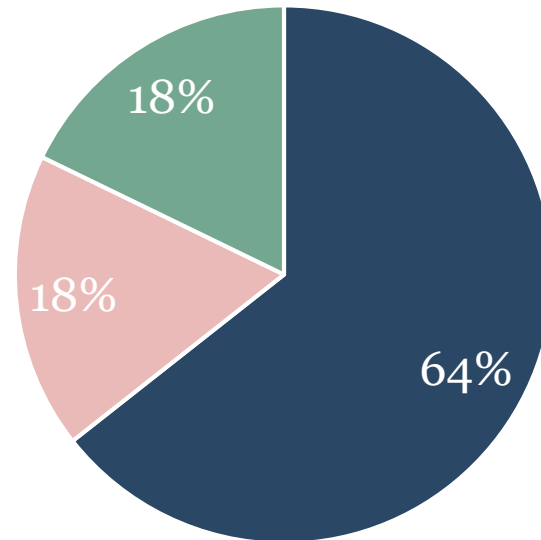
JÄMFÖRELSE

Andel som *instämmer* med påståenden

PERSONLIG ASSISTANS?

Är barnet beviljad personlig assistans?

■ Ja ■ Nej, inget behov ■ Nej, inte beviljat men har behov

UMEÅ UNIVERSITET

"JAG UPPLEVER INGA PROBLEM MED DET DAGLIGA RESANDET MED BARNET"

Grupp	Instämmer inte		Instämmer
Barn utan assistans (med behov)	69%	23%	8%
Barn med assistans	33%	52%	15%
Referensgrupp	15%	21%	64%

- Familjer som saknar assistans till sitt barn tycks uppleva flest problem med det dagliga resandet med barnet.
- De med assistans upplever något färre problem
- Familjer med barn som inte sitter i rullstol upplever betydligt färre problem

VAD INNEBÄR RESULTATEN?

- Mål om ett jämlikt samhälle med lika rättigheter
 - Fortfarande lång väg att gå...
 - Hur underlättas resandet?
 - Räcker inte att rullstolsanpassa kollektivtrafiken...
 - Anpassningsstrategier bland föräldrarna (t.ex. ökat bilanvändande, planera resorna, lämna barnet hemma)
 - Anpassningsstrategier styrda av andra: indikationer om att personlig assistans underlättar familjernas vardagsresor
- Vi måste fortsätta arbeta med detta!

TACK!

Emma Landby (fd Nyman)

emma.landby@umu.se

UMEA UNIVERSITET